

גליון נושא: 'ריפוי בשיטת הילינג (אנרגיה)'

בס"ד, יום ג' פרשת האזינו, ט' תשרי תשע"ז. דיונים אקטואליים בסוגיות הנלמדות. פסחים דף קיג: לעורר לב המעיין בלבד, ואין לסמוך על הדברים 'הלכה למעשה' להצלחת מרת זיסל בת רייצל תחי'.

רפואה באנרגיה

בגמ' (פסחים דף קיג:) אמר רבה בר בר חנה אמר רבי שמואל בר מרתא אמר רב משום רבי יוסי איש הוצל מניין שאין שואלין בכלדיים, שנאמר (דברים יח יג) תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ.

ויש לדון מה הדין במה שנפוצ בזמננו ריפוי בשיטת הילינג (אנרגיה), האם יש בזה חשש איסור כל שהוא.

1. מה זה 'הילינג'?

'הילינג' = ריפוי באנגלית (healing). ובתרגום חופשי = הבראה, ריפוי, מציאת מזור. השימוש בשם "הילינג" אינו מוגדר היטב, ויכול להתייחס למגוון שיטות טיפול ורפואה אלטרנטיביות. ביניהן; טיפול באנרגיה, ריפוי באנרגיה, ריפוי רוחני, רייקי, "מגע מרפא" (Therapeutic Touch), צ"י קונג, ועוד.

ההסבר המשותף לכולן הוא; שיטות רפואה הוליסטיות, שהמרפא יכול לתעל את 'אנרגיית הריפוי', לאדם המבקש עזרה לריפוי חוליים וכאבים,

כאשר הוא עושה שימוש בשדה האנרגיה של הגוף = ריפוי שדה אנרגטי חי (biofield). (אין קשר בין המושג 'אנרגיית הריפוי', למושג הפיזיקלי 'אנרגיה').

טכניקות הטיפול הן - באמצעות מגע כפות הידיים, או השראה ללא מגע פיזי כלל, ישנן כ-15 תנוחות (המספר משתנה בזרמים השונים) שבהן המטפל מניח את ידיו על גופו של המטופל, או מעט מעליו, באופן הגורם כביכול ל"אנרגיית היקום" לזרום דרך המטפל אל המטופל. לדברי המטופלים, גם בטיפול ללא מגע הם מרגישים כאילו המטפל נוגע בהם. ויתכן גם ריפוי מרחוק כאשר המטפל והמטופל נמצאים במקומות שונים.

הילר = רופא באנגלית (healer), כלומר רופא בשיטת 'הילינג', למטופלים עם בעיות נפשיות או פיזיות. תומכי השיטה טוענים, כי ה"הילרים" המרפאים, ניחנים ביכולת מיוחדת לטפל ב"שדה האנרגיה הטבעי" של הגוף, וכך לרפאו.

פנינים

מרגלית של אברהם אבינו

מבואר בגמ' (ב"ב טז ב) מרגלית אחת היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו שכל חולה שרואה אותה מיד מתרפא וכשנפטר מן העולם נטלה ותלאה בגלגל חמה.

לכאורה יש מקום לדמות את המציאות של אנרגיה המרפאת למרגלית של אברהם אבינו. אולם עיין במה שכתב רבינו בחיי (פרשת יתרו) שפירש שמרגלית זה רפואת הלשון, והיא המרגלית שהיתה תלויה בצוארו, והמשיל המדה הזאת שהיא מאירת עינים למרגלית המאירה, ואמר תלויה בצוארו לפי שהדבור הוא בגרון, וכל מי שהיה לו חולי הנפש והיה שומע דבריו של אברהם אבינו מיד היה מתרפא מחליו.

וכשנפטר מן העולם לא השאיר אחריו שום נברא שיורה על אלהותו של הקדוש ברוך הוא ועל יחודו אלא גלגל חמה, ולכך אמר נטלה ותלאה בגלגל חמה, ע"ד הכתוב: (תהלים יט, ב) הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים כְּבוֹד אֵל, וז"ש (משלי טו, ד) מִרְפָּא לְשׁוֹן עֵץ חַיִּים רפואת הלשון של אברהם היה סבה שנכנסו רבים תחת כנפי השכינה והיה להם עץ חיים. ❖

מנהג ישראל תורה

חדש אסור מן התורה

עצם התופעה שיש התנגדות תורנית לכל סוגי הרפואות החדשות הבאות מן המזרח, שורשה על פי היסוד הידוע בשם **החתם סופר** 'חדש אסור מן התורה', כלומר; כל דבר חדש הרי הוא בחזקת איסור עד שיתברר לך בדרכי הבירור שהוא מותר. ומי כְּעֶמֶךְ יִשְׂרָאֵל (דברי הימים א פרק יז פסוק כא), אשר כל דבר חדש בודקים בשבע עינים, ורק כעבור שנות דור ודרישה וחקירה של גדולי עולם, הם מותרים לבוא בקהל.

וכן ידוע דעת הג"ר **יעקב הלל שליט"א** ראש ישיבת המקובלים 'אהבת שלום', שבאופן כללי אין רוח חכמים נוחה מכל סוגי מיסטיקה למיניהם, ואין זה רוח התורה. יהודי צריך לדעת שתשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה, ולא לפנות לדברים אחרים. ואף שבעבר התיר לשאול במטוטלת, כיום אוסר לשאול במטוטלת (ח.ז.). והאריך בזה בספרו **שו"ת וישב הים** (סימן י"ג) לברר מה דינם של "אנשי פלא" שדרכם לפעול ישועות, באופנים נסתרים ונעלמים.

לא רק מצד ההשקפה, אלא גם מצד ההלכה כבר הכריע הגר"ש **אלישיב זצ"ל**, שכל עוד לא הוכח בדרכי הבירור שהוא דבר טבעי, הרי הוא בחזקת איסור, ומכאן שורש הטענה, שיש לאסור את כל סוגי הרפואות האלטרנטיביות ללא הבדל וחילוק בין הסוגים, כי רק בכח הסנהדרין להכריע בבירור שאינם בחששות כישוף וע"ז.

אבל באמת, אין נכון לאסור את הכל בצורה גורפת, וגם אי אפשר לומר הכל מותר, אלא יש לבחון כל דבר לגופו יש שאסורים בהחלט, יש המותרים לכתחילה. וישנם דברים בעייתיים שאכן אינם איסור גמור, אולם עדיין אין ראוי ליהודי לעשות אותם. ובכל דבר צריך לבדוק בשו"ע ובפוסקים ולעשות שאלת חכם מה הדין באופן זה. וגם המתירים מתיחסים לדברים המסוימים שהם בדקו, ואין זה היתר גורף לכל הסוגים שקיימים בעולם (פ.ש.).

כעת מובן, שיש דברים דומים שנבדקו על ידי גדולי ישראל ומקובלים מדורי דורות, ולכן הם בחזקת היתר גמור, אף שאילו היו מתחדשים היום, יש לשער שהיו נתקלים בחומה בצורה של התנגדות. לדוגמה יש לציין; 'הוצאת עין הרע על ידי עופרת' שהתקבל מאוד ללא עוררין, למרות שאין לו מקור בגמ' ובראשונים. ❖

בגלל שהטיפול האנרגטי משפיע לאט על הגוף, אין להסתמך על 'הילינג' בלבד למקרים פיזיולוגיים מובהקים, כמו רגל שבורה. אבל, התהליכים האנרגטיים בהחלט מסייעים במקרים כמו: כאבים פיזיים קלים, כמו צואר תפוס, כאבי גב, כאבי בטן, כאבי מפרקים, כאבי ראש, או בעיות רגשיות, כמו פחדים, דיכאון, ועוד.

2. היסטוריה של ההילינג

ריפוי רוחני: כעת נעבור לשורש הנדון ההלכתי; מתחילה צריך לברר מהו קיומה של "האנרגיה המרפאת" שבה מאמינים העוסקים ב'הילינג', זה ברור בהיסטוריה של ה'הילינג' שממציאי השיטה מקשרים את כח 'אנרגיית הריפוי' באמונות טפלות, ואף אומרים בפעולתם לחשים שונים ויש לחוש בהם ל'עבודה זרה'.

בשנים האחרונות, התפתח בעולם המערבי (החילונים של הגויים) – 'ריפוי רוחני לא דתי', כלומר אין תנאי מוקדם לאמונה מוקדמת לביצוע הריפוי. כעת הנדון איך להתייחס לזה מצד ההלכה, האם נדונו לאיסור מכח העובדה שהממציאים מקשרים זאת לעבודה זרה. או דלמא מותר כיון שכיום פועלים עמהם ללא קשר לכוחות הטומאה, ואפשר לתלות זאת ב'כח האנרגיה'.

3. שני נדונים

כעת יש כאן שני נדונים: א. אולי זה בגדר עבודה זרה, והרי קיימא לן דאין מתרפאין בעבודה זרה (פסחים דף כה. דף כה.), ופירש רש"י (פסחים דף כה. ד"ה למה) והמתרפא בעצי אשירה נראה כמודה בה. וגם ברפואות אלו קיים חשש שיבוא להאמין באמונות זרות חלילה. ומבואר בתוס' (פסחים דף כה) כלפי הדין שאין מתרפאין בעצי אשירה, שאם זה נראה כעבודה זרה גם כן הוא בכלל האיסור, וגם בזה הרי יש

סוגי טיפולים שאפשר לפעול מרחוק ואולי זה בכלל מחזי כעבודה זרה (ש.ב.).

ב. אולי אסור להשתמש בכוחות כגון אלו, כמו שאסור לעשות כישוף, שעצם השימוש בכוחות שאינם בחושים הרגילים הרי האם בכלל האיסור.

מחלוקת הפוסקים

4. דעת האוסרים

לשיטת הגרד"א מורגנשטרן שליט"א (שהובא בהרחבה בגליונות הקודמים) אסור להתרפא בהילינג, שאינו רפואה פיזית, ואין לו הסבר מדעי. כך גם יש מספר קונטרסים וחברות נגד שיטות אלו שלא שערם אבותינו. הרחבת דברים בטעמי האיסור, משום חששות של עבודה זרה וכישוף ומעונן ומנחש; בקונטרס אל תפנו [הג"ר יצחק שטיין שליט"א תשס"ה], ובספר לא נחש ביעקב [הג"ר נועם אלימלך ארן שליט"א], ועוד.

5. דעת המתירים

מאיך ידוע בשם כ"ק האדמו"ר מאמשינוב שליט"א שמתיר סוגים שונים של הילינג. וכן שמעתי מחכם אחד שליט"א, שלדעת הג"ר יהודה זאב סגל מממנצ'סטר זצ"ל מותר לכתחילה להתרפא בהילינג, ואף שלח בעצמו לסוגים שונים של ריפוי באנרגיה והילינג, ולפי דרכו למדנו שגם מטולטלת מותר, כי שימוש בכוחות האנרגיה אינם כישוף, אלא אחד מכוחות הבריאה שניתנו לאדם.

וכן שמעתי מהג"ר שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א שמותר לכתחילה להתרפא ב'הילינג' ואין בזה שום חשש, ולחינם מפקפקים בדבר כאשר באמת אין כאן לא כישוף ולא עבודה זרה, וכן מותר להתרפא בשיטות האלטרנטיביות השונות כגון 'מח אחד' וכן מותר לשאול ב'מטולטלת', ורק עתידות אסור בכל אלו משום 'תמים תהיה'.

רייקי אסור לכל הדעות

6. מה זה רייקי?

מקור המילה "רייקי" הוא בשני תווי קנג'י יפניים: "ריי" = רוח, תודעה אלוהית; ו"קי" (היגוי יפני של המילה צ') = אנרגיית חיים. השילוב של שני התווים משמעו "אנרגיית חיים המכוונת על ידי תודעה אלוהית".

על פי אמונת המטפלים, אנרגיית הרייקי היא אנרגיית חיים בעלת כוחות ריפוי החודרת בעדינות אל כל יצור שבו מטפלים, ומרפאת לעומק את היסוד האמיתי של הבעיה, הטיפול הוא ביצור חי כמכלול ולא רק מסיר תסמינים. על פי אמונתם של העוסקים בשיטה, הרייקי תומך בכל יצור ביומיום ומשפר את מצבו בכל המישורים - הגופני, הנפשי והרוחני. לשיטתם, הרייקי פועל גם כרפואה מונעת, המגינה מפני מחלות.

ידוע ומפורסם שיעוריו של המרצה המפורסם הרב יצחק פנגר - משגיח בישיבת "נזר ישראל". בעבר היה חילוני, למד רפואה סינית והוסמך לדרגת 'מאסטר ברייקי', ואף עסק במתן טיפולי רייקי. לפני הרבה שנים (בשנת תשנ"ו) חזר בתשובה שלימה, בהוראת הגר"י זילברשטיין שליט"א עזב את עניני הרייקי שמעורב בהם עבודה זרה וכוחות הטומאה. ומאז לומד תורה ומוסר הרצאות (במסגרת ארגון 'הדברות' 'בחגי הסלע' ועוד) במגוון נושאים. חלק ניכר מההרצאות עוסקות בנושאי המיסטיקה השונים ביניהם, ועל השיטות השונות ברפואה האלטרנטיבית.

וכך הוא מספר; בעבר בכדי להגיע לדרגת 'מאסטר ברייקי' הוטל עלי להיות נזיר (שינה - בשק שינה, שתיה - מי מעין, אכילה - מה שצומח מהאדמה) במנזר מרוחק בהודו בשתיקה מוחלטת למשך חצי שנה, נאסר עלי להוציא כל מילה מהפה, למעט ארבע מילים אלו. בהמשך, באחד ממסעותי סביב העולם 'דחף' לידי חסיד חב"ד, נייר עם המילים ש'מע ישרא'ל ה' אֱלֹהֵינו ה' אֶחָד: התרכזתי באותם מילים והרגשתי שיש בהם קדושה - החלטתי לחקור את מקורות היהדות לעומק, וברוך ד' חזרתי בתשובה.

ברור שאסור: ביחס לריפוי בשיטת 'רייקי', הוא קובע באופן חד משמעי; שאלתי הרבה רבנים ואף אחד מהם לא העלה על דעתו להתיר את שיטת הרייקי. לדבריו, כאחד שהכיר את הכל מהצד השני של המתרס, עיקר הרעיון ב'רייקי' הוא להתעמק במשפט קצר - סוג מנטרה (= משפט שבו מתרכזים) של מדיטציה (= מצב של ריכוז) ועל ידי הכח שיש באותם שמות הטומאה, מכך שואפים את הכוחות. זה גם הרעיון ב'ווגה' - קבוצת נזירים מסובים בישיבה מזרחית (בצורת חישוק) ומתרכזים יחד במילה מסוימת. בעיקר צריך להתרכז ולשנן ארבעה מילים משיטת הרייקי שהוא תמצית הכח. בשנים האחרונות הוא המציא שיטה חדשה וכשרה, המקבילה לשיטת 'תרפיית שלושת המימדים'. ❖

'עומק הפשט'

נייד: 052-7687405 | פקס: 02-6507823

הנושא לשבוע הבא גליון מספר 82 יום ג' בשבוע של סוכות ט"ז תשרי תשע"ז.

האם מותר להשתתף במופע קסמים?

ניתן לשלוח – רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

נא לתרום בעין יפה! תזכו למצוות, וגמר חתימה טובה.

הערות מבני החבורה

לשאול במטולטלת בשבת

יש לדון לפי דעת המתירים, האם מותר לשאול ב'מטולטלת' בשבת האם זה חשיב דבר רפואה שאסור משום גזירת שחיקת סממנים ורק במקום חולי שאין בו סכנה יהא מותר, או דלמא לא חשיב רפואה ומותר בכל גוני, (ואולי זה תלוי בדין רפואה סגולית בשבת). נדון זה קיים גם כלפי 'מח אחד' ו'הילינג' ו'לחש להוצאת עין הרע' וכל כיוצא בזה - בשבת.

עוד יש לדון לפי שיטת המתירים האם מותר לחלל שבת במקום סכנה כדי להתרפאות על ידי מטולטלת או על ידי מח אחד והילינג.

ולכאורה הרי הכלל הוא שאם אתמחי גברא ואתמחי קמיע ג' פעמים חשיב רפואה ומותר ולכאורה בכל אלו כבר יש ג' פעמים שאיתמחי.

ויתכן לחלק, דכלפי נחש כשהוא לצורך רפואה התירו דחשיב צורך אבל כלפי גזירת שחיקת סממנים בזה לא חשיב חפצא של רפואה שהרי באופן כללי זה משמש לעוד דברים (י.ש.ק.).

וידוע מהאדמו"ר מחב"ד בעל **הצמח צדק** זצ"ל - שדן האם מותר לשלוח קויטאל לתפילה אצל האדמו"ר בשבת במקום סכנה, והאם מותר לעשות רפואה סגולית בשבת, כאשר זה רק מלאכה

דרבנן כדין איתמחי קמיעא. ❖